

Lausunto

14.08.2025

Asia: VN/13385/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain ja varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto 14.8.2025

Verotutkimuksen huippuyksikkö

Jarkko Harju (Tampereen yliopisto)

Jukka Pirttilä (Helsingin yliopisto ja VATT)

Hallitus ehdottaa elinkeinotulon verottamisesta annetun lain muuttamista siten, että osakeyhtiöiden osakevaihdon yhteydessä osakkeet arvostettaisiin hankkivan yhtiön nettovarallisuutta laskettaessa osakevaihtoa edeltävään hankintamenoon nykyisin sovellettavan käypään arvoon perustuvan arvostuksen sijaan.

Käypään arvoon sidottu osakkeiden arvostus osakevaihdon yhteydessä nostaa yleensä osakkeen matemaattista arvoa. Tämä luo listaamattomien osakeyhtiöiden omistajille verosuunnittelukanavan ns. holding-yhtiöiden kautta, mikä nykyisessä osinkoverojärjestelmässä mahdollistaa suuremman huojennetun osingon määrän osakkeenomistajille.

Taloustieteellinen tutkimus Suomesta ja muista Pohjoismaista on osoittanut, että listaamattomien osakeyhtiöiden omistajat ovat erittäin aktiivisia verosuunnittelijoita (ks. esim. Harju ja Matikka 2016a; 2016b; Koivisto 2025; Le Maire ja Schjerning 2013; Alstadsæter ja Jacob 2016). Vaikka osakevaihtojen laajuudesta ja vaikutuksista ei ole suoraa suomalaista tutkimusta, voidaan jo aiempien tutkimusten perusteella olettaa, että myös osakevaihto on omistajien keskuudessa melko laajasti käytetty veronvälttelykeino.

Hallituksen esityksen perusteluissa viitataan lisäksi osakevaihdon yleistyneeseen käyttöön viime aikoina. Vaikka lukijalle ei ole suoraan tiedossa, mihin aineistoon tai lähteeseen nämä tiedot perustuvat, on perusteltua luottaa esitettyihin lukuihin, jotka osoittavat, ettei kyseisen verosuunnittelukeinon käyttö ole merkityksetöntä.

Koska osakevaihdon laajamittaiselle käytölle ei ole selkeitä taloustieteellisiä perusteita – erityisesti Suomen jo valmiiksi suhteellisen kevyen osinkoverotuksen oloissa – hallituksen esityksen mukainen osakevaihtojen sääntelyn tiukentaminen on perusteltua. Esitys johtanee efektiivisen osinkoverotuksen kiristymiseen, mutta osinkoverotuksella ei ole tutkimuskirjallisuuden mukaan selkeää kielteistä investointivaikutusta (Harju ym. 2024).

Listamattomien osakeyhtiöiden osinkoverojärjestelmä vaatisi kuitenkin laajemman uudistuksen, jotta verosuunnitteluun kannustavia elementtejä voitaisiin purkaa kokonaisvaltaisemmin.

Lähteet:

Harju, J. & Matikka, T. 2016a. Business owners and income-shifting: evidence from Finland. *Small Business Economics*, January 2016, Volume 46, Issue 1, Pages 115–136.

Harju, J., & Matikka, T., 2016b. The elasticity of taxable income and income-shifting: What is “real” and what is not? *International Tax and Public Finance*.

Harju, J., A. Koivisto & T. Matikka (2024) Mitä uutta tiedämme yritysveron vaikutuksista? FIT kirjoitussarja Nr. 8. <https://verotutkimus.fi/fit-8-2024-yritysverojen-vaikutuksista/>

Koivisto, A., 2025. Tax planning and investment responses to dividend taxation. *Int Tax Public Finance* 32, 347–386.

Alstadsæter, A., & Jacob, M., 2016. Dividend taxes and income shifting. *The Scandinavian Journal of Economics*, 118(4), 693–717.

Le Maire, D., & Schjerning, B., 2013. Tax bunching, income shifting and self-employment. *Journal of Public Economics*, 107(1), 1–18.

Harju Jarkko
Tampere University

Hourunranta Marjukka

Verotutkimuksen huippuyksikkö FIT (Tampereen yliopisto, Helsingin yliopisto ja VATT) - Vastuuvalmistelijat: Taloustieteen prof. Jarkko Harju, Tampereen yliopisto sekä julkistalouden prof. Jukka Pirttilä, Helsingin yliopisto ja Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT